

**UCHWAŁA NR LXXVII.36.2023
RADY POWIATU W OPATOWIE**

z dnia 19 kwietnia 2023 r.

w sprawie odmowy stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Powiatu w Opatowie Wacława Rodka

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 oraz z 2023 r. poz. 572) oraz art. 383 § 1 pkt 2, § 2 i art. 10 § 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 131, 132, 133, 134, 135 i 497), w związku z wnioskiem z dnia 7 marca 2023 r. (przekazanego do tutejszego organu w dniu 30 marca 2022 r.), uchwała się, co następuje:

§ 1. Odmawia się stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Powiatu w Opatowie Wacława Rodka, gdyż zdaniem Rady Powiatu w Opatowie posiadał on prawo wybieralności w dniu wyborów oraz nie utracił go po dniu wyborów.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Opatowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu w Opatowie

Bożena Kornacka

Uzasadnienie

W dniu 20 marca 2023 r. Wojewoda Świętokrzyski skierował do Rady Powiatu w Opatowie według właściwości anonimowy wniosek od „mieszkańców Tarłowa” z dnia 7 marca 202 r., że Radny Rady Powiatu w Opatowie Waclaw Rodek na stałe zamieszkuje na terenie powiatu ostrowieckiego tj. w Ostrowcu Świętokrzyskim, a zatem nie posiada prawa wybieralności określonego w art. 11 § 1 pkt 5 w związku art. 10 § 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319, zwana dalej „k.w.”), w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego zgodnie z art. 383 § 2 k.w.

W dniu 21.03.2023 r. postępowanie zostało przekazane przez Radę Powiatu w Opatowie Komisji Rewizyjnej w celu przeprowadzenia czynności wyjaśniających ww. sprawie. Komisja odbyła pierwsze posiedzenie w dniu 3 kwietnia 2023 r., na którym zapoznała się z oświadczeniem Pana Waclawa Rodka o miejscu zamieszkania, którym wskazał, że od poprzednio prowadzonego postępowania nic się nie zmieniło. Wobec powyższego Komisja Rewizyjna ponownie przeanalizowała materiał dowodowy zgromadzony w sprawie i na jego podstawie poczyniła następujące ustalenia.

Z wyjaśnień radnego Waclawa Rodka wynika, że zamieszkuje na terenie gminy Tarłów pod wskazanym adresem od ponad 40 lat, gdzie mieszka i prowadzi działalność gospodarczą z roczną przerwą na odbycie służby wojskowej. Tutaj realizuje wszystkie swoje funkcje życiowe tj. żyje, robi zakupy, spożywa posiłki, przechowuje rzeczy niezbędne do codziennego funkcjonowania, wnosi opłaty komunalne za wodę i śmieci, płaci podatek dochodowy (właściwość miejsca płacenia podatku związana jest z miejscem zamieszkania). Na wskazany adres ma zarejestrowane pojazdy i na ten adres otrzymuje całość korespondencji. W Tarłowie użytkuje mieszkanie, które jest przystosowane do stałego zamieszkiwania. Ponadto podniósł też, że w ramach wspólności majątkowej małżeńskiej z żoną ma dom w Ostrowcu Św. i mieszkanie w Warszawie, co wykazuje w oświadczeniu majątkowym radnego. Podniósł również, że osoba pisząca wniosek wskazująca, że zamknięciu gabinetu spędza czas z rodziną nie zna specyfiki zawodu weterynarza, co nie pozwala na zakończenie pracy do 16, jak jest czynny gabinet. Dodać należy, że miejscowość Ostrowiec Św. od Tarłowa jest oddalona około 40 minut jazdy samochodem osobowym, zatem nie w bliskiej odległości od miejsca posadowienia gabinetu i mieszkania w Tarłowie.

Fakt zamieszkiwania potwierdził również radny Jacek Dwojak, który wskazał, że także mieszka na terenie gminy Tarłów i nie wie jak można przypuszczać, że radny Waclaw Rodek nie zamieszkuje w miejscowości Tarłów. Znając go dobrze wskazał, że przebywa tam na terenie Tarłowa całą dobę, bowiem wymaga tego specyfika jego pracy. Ponadto dodał, że on jest tam co dzień i gwarantuje, że tam mieszka. Wskazał również, że komisja wyborcza stwierdziła to przed dopuszczeniem jego osoby do kandydowania na dane stanowisko.

Komisja Rewizyjna przy poprzednio toczącym się postępowaniu odbyła posiedzenie wyjazdowe, na którym przy obecności strony Waclawa Rodka dokonano oględzin pomieszczeń, w których radny wskazuje, że zamieszkuje. Znajdują się one w budynku, w którym w części pomieszczeń prowadzona jest działalność gospodarcza przez radnego w postaci Gabinetu Weterynarii. Do Gabinetu Weterynarii wejście znajduje się od przodu budynku, a do pomieszczeń mieszkalnych można przejść od gabinetu albo ewentualnie tylnym wejściem, które prowadzi jedynie do części mieszkalnej.

Pomieszczenia wskazane jako mieszkalne były to: jedna duża izba oraz łazienka. W pierwszym pomieszczeniu znajdował się pokój z aneksem kuchennym wyposażony w sprzęt AGD i RTV (lodówka wraz z artykułami spożywczymi, kuchenka, ekspres do kawy). Ponadto w tym pomieszczeniu znajdował się również sprzęt weterynaryjny w postaci komputera, drukarki, dużego urządzenia weterynaryjnego, aparatu do badań RTG. Pan Waclaw Rodek ówczynie wskazał, że przetrzymuje te urządzenia w części mieszkalnej z powodu rozbudowy ze względu na ich znaczną wartość. W tym pomieszczeniu znajdowało się również łóżko wraz z pościelą oraz szafa trzydrzwiowa. W szafie znajdowały się ubrania oraz segregatory. Drugim pomieszczeniem była łazienka, w której znajdowało się łóżko turystyczne, deska do prasowania, kosz na brudne ubrania, pralka, artykuły higieniczne (m.in. szczoteczka do zębów, maszynka do golenia). Stan pomieszczeń wskazuje na zamieszkiwanie w nim radnego Waclawa Rodka, bowiem znajdują się zarówno jego rzeczy osobiste, jak również rzeczy świadczące o przebywaniu tam osoby w celach mieszkalnych (łóżko, pościel, duża lodówka, kuchenka itp.).

Po analizie dokumentacji z tych oględzin i dokumentacji zdjęciowej, Komisja na posiedzeniu w dniu 3 kwietnia 2023 r. uznała, że materiał został rzetelnie zgromadzony a protokół z oględzin, jak również dokumentacja fotograficzna potwierdza zamieszkiwanie przez radnego.

Analizie poddano również dowody zgromadzone w poprzednim postępowaniu w postaci dokumentacji, którą przedłożył radny Wacław Rodek w postaci:

1) faktur za energię elektryczną, z których wynika, że w budynku, w którym wskazuje radny, że zamieszkuje, znajdują się oddzielne opomiarowania części do prowadzenia działalności gospodarczej (taryfa C11), a oddzielnie części mieszkalnej (taryfa G11). Wysokość rachunków z części mieszkalnej i ilość zużywanych kWh wskazuje na zamieszkiwanie osoby w tym obiekcie (około 179 kWh miesięcznie). Duże zużycie jest również na liczniku z działalności gospodarczej, co przesądza, że są one oddzielne dla dwóch sfer życia radnego (zawodowej i mieszkalnej);

2) zaświadczenie z Zakładu Gospodarki Komunalno - Mieszkaniowej w Tartowie, z którego wynika, że w okresie od września 2018 r. do chwili obecnej pod adresem wskazywanym przez radnego jako adres zamieszkiwania są dwa liczniki poboru wody, jeden przypisany do działalności gospodarczej, a drugi do części mieszkalnej. Z części mieszkalnej wskazano, że średnie zużycie wody wynosi około 3,98 m³. Również ilość zużywanej wody poświadcza fakt, że radny zamieszkuje pod wskazanym adresem.

Na posiedzeniu w dniu 3 kwietnia 2023 r. przeanalizowano zeznania świadków przeprowadzone przez Komisję Rewizyjną w postępowaniu w 2021 r., na podstawie których ustalono, że Pan Wacław Rodek zamieszkuje na terenie Trałowa.

Zeznania dwóch świadków prowadząca postępowanie Komisja Rewizyjna, jak również Rada Powiatu w Opatowie uznała za wiarygodne, ale nieprzyczyniające się do wyjaśnienia sprawy, bowiem dotyczyły jedynie sporadycznych sytuacji, które trudno uznać za przesądzające co do faktu niezamieszkiwania radnego w miejscowości Tartów pod wskazywanym przez niego adresem. Pierwszy ze świadków opisał jedno zdarzenie podczas, którego nie zastał radnego pod wskazanym przez niego adresem, w tym czasie miałby przebywać w Ostrowcu. Jednocześnie wskazując, że w sobotę przed przesłuchaniem wieczorem (ściemniało się już) widział radnego opuszczającego jego gabinet i udającego się kierunku rynku. Zatem widział go w dzień wolny również w tej miejscowości. Ponadto wskazał, że nie widuje Pana Wacława Rodka na zakupach. Ale jak wskazywał inny świadek radny robi zakupy wieczorem, zatem możliwym jest, że świadek będący osobą starszą nie robi tak późno zakupów jak radny i może go nie spotykać.

Natomiast drugi świadek fakt niezamieszkiwania radnego również przesądza po kilku telefonach do niego (nie mógł świadek określić ilu), że nie zostało przyjęte jego zwierzę na wizytę, bowiem radny wówczas jej powiedział, że przebywa w Ostrowcu Św. Jak ustalono świadek zamieszkuje od radnego w odległości około 1 km, zatem również nie mieszka w bezpośrednim sąsiedztwie. Uznano zatem, że z zeznań świadka nie można również wyciągnąć tak daleko idących wniosków, że radny nie mieszka pod wskazanym przez niego adresem.

Pozostałych trzech świadków podało bardzo szczegółowe informacje, które niewątpliwie zdaniem organu przyczyniają się do wyjaśnienia w sprawie i korespondują z innym materiałem zgromadzonym w sprawie.

Wójt Gminy Tartów - Tomasz Kamiński - osoba pełniąca funkcję publiczną, wskazała w swoich zeznaniach, że w okresie od października 2018 r. do chwili obecnej jego zdaniem radny zamieszkuje w miejscowości Tartów pod adresem, gdzie również prowadzi działalność gospodarczą. Codziennie przejeżdża kilkakrotnie obok posesji Pana Wacława Rodka, która jest mu bardzo dobrze znana. Przejeżdża w różnych godzinach, są to godziny ranne, popołudniowe i wieczorne. Zna samochód Pana Wacława Rodka. Samochód parkuje przed posesją. Ten samochód widzi. Jeśli chodzi o pomoc ze zwierzęciem to nie zdarzyło się, żeby go nie zastał. Okna z jego pracy wychodzą na posesję Pana Wacława i nie da się go nie zauważyć, bo mam pomieszczenie na piętrze. Stojąc w oknie praktycznie widzi go codziennie. Podkreślając dalej wskazał, że widzi go w kościele i nie tylko w święta państwowe. Podkreślił również, że radny udziela się społecznie i razem z Wójtem uczestniczy w życiu społecznym Gminy Tartów. Jest szanowanym mieszkańcem. Wielokrotnie przybywał na spotkania z mieszkańcami. Wskazał również, że za odpady komunalne opłaca w Gminie Tartów, co potwierdza fakt, gdzie dana osoba zamieszkuje. Ponadto często w trakcie zimy widzi radnego ośnieżającego z samego rana podjazd do lecznicy. Jego zdaniem te wszystkie okoliczności potwierdzają, że zamieszkuje na tym terenie.

Kolejnym świadkiem była Pani sołtys sołectwa Tartów, która potwierdziła, że jej zdaniem również Wacław Rodek w okresie od października 2018 r. do chwili obecnej zamieszkuje w miejscowości Tartów pod adresem, gdzie również prowadzi działalność gospodarczą, w części wydzielonej jako mieszkalna, do której wchodzi się od tyłu budynku. Wskazała, że wielokrotnie roznosiła nakazy płatnicze, które radny odbierał od niej osobiście. Gdy nie zastała go w gabinecie to przechodziła właśnie do części mieszkalnej od tyłu budynku i tam wręczała mu nakaz. Dodatkowo podniosła, że spotyka go również wieczorem na ulicy oraz sklepach, gdzie robi zakupy spożywcze (podstawowe artykuły do życia).

Ostatnim świadkiem był bezpośredni sąsiad Pana Wacława Rodka, który również potwierdził, że w okresie od października 2018 r. do chwili obecnej jego zdaniem zamieszkuje w miejscowości Tartów pod adresem, gdzie również prowadzi działalność gospodarczą, w części wydzielonej jako mieszkalna, do której wchodzi się od tyłu budynku. Podkreślił, że ze względu na nienormowany czas pracy radnego, nie może mieszkać nigdzie indziej. Słyszy nieraz jak ma klientów w nocy, co go czasami denerwuje, bowiem pukania w nocy klientów Pana Wacława Rodka słyszy osobiście, co go budzi. Również widuje jak w nocy wyjeżdża na interwencję. Taką ma pracę. Jak wskazała taka sytuacja ma również miejsce w dni wolne od pracy tj. w sobotę i niedzielę, bowiem nie może odmówić pomocy potrzebującemu zwierzęciu. Świadek nie miał wątpliwości, że jego sąsiad zamieszkuje na terenie miejscowości Tartów.

Po zakończonym postępowaniu dowodowym w sprawie na podstawie art. 383 § 3 k.w. umożliwiono radnemu złożenie końcowych wyjaśnień. Radny Wacław Rodek zapoznał się z materiałem dowodowym i wskazał, że nie będzie składał dodatkowych wyjaśnień w sprawie.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny powyżej ustalonych okoliczności w zaprezentowanym materiale dowodowym, godzi się odwołać do przepisów prawa regulujących materię wygaśnięcia mandatu radnego. Zgodnie z art. 383 § 1 pkt 2 k.w., wygaśnięcie mandatu radnego następuje w przypadku utraty prawa wybieralności lub nieposiadania go w dniu wyborów.

Zgodnie z art. 383 § 2 k.w., wygaśnięcie mandatu radnego z przyczyn, o których mowa w § 1 pkt 2 - z wyjątkiem powodów wskazanych w art. 10 § 2 i art. 11 § 2, oraz pkt 3, 5 i 7, stwierdza rada, w drodze uchwały, w terminie miesiąca od dnia wystąpienia przyczyny wygaśnięcia mandatu. W § 3 przywołanego przepisu wskazano, że w przypadkach określonych w § 1 pkt 2, 3, 5 i 7 przed podjęciem uchwały o wygaśnięciu mandatu należy umożliwić radnemu złożenie wyjaśnień. Stosownie natomiast do § 4, uchwałę rady o wygaśnięciu mandatu radnego doręcza się niezwłocznie zainteresowanemu i przesyła wojewodzie oraz komisarzowi wyborczemu.

W badanej sprawie uchwała Rady Powiatu w Opatowie ma być podjęta w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego Wacława Rodka ze względu na zdaniem wnioskodawcy inicjującego postępowanie fakt zamieszkiwania w miejscowości Ostrowiec Św. (powiat ostrowiecki), a nie w miejscowości Tartów (powiat opatowski). W związku z tym zasadnym jest odwołanie się do tych przepisów Kodeksu wyborczego, które regulują kwestie związane z czynnym i biernym prawem wyborczym w wyborach samorządowych. I tak - stosownie do art. 10 § 1 pkt 3 lit. b k.w., prawo wybierania (czynne prawo wyborcze), w wyborach do rady powiatu ma obywatel polski oraz obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze tego powiatu. Zgodnie natomiast z art. 11 § 1 pkt 5 prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze) do rady powiatu, ma osoba mająca prawo wybierania tych organów.

W świetle przytoczonych regulacji, o biernym prawie wyborczym, w wyborach do rady powiatu, przesądza cenzus wieku oraz miejsca zamieszkania, przy czym to ostatnie zostało doprecyzowane w art. 5 pkt 9 k.w., w którym wskazano, że pod pojęciem "stałego zamieszkania" należy rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu. W myśl tego przepisu o stałym zamieszkananiu decydują zatem dwa elementy - fizyczne przebywanie w miejscowości pod określonym adresem (corpus) i zamiar stałego tam pobytu (animus), co należy rozumieć jako skoncentrowanie swoich życiowych interesów pod tym właśnie adresem. Znamiennym jest przy tym, że ustawodawca biernego i czynnego prawa wyborczego do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego nie związał z miejscem stałego zameldowania, ale miejscem zamieszkania, co stanowi ukłon w stronę tych obywateli, którzy swoje sprawy życiowe wiążą z określonym miejscem, jednak z różnych przyczyn nie mają możliwości stałego w nim zameldowania.

Umożliwienie oddania głosu w wyborach (nie tylko samorządowych), mają służyć prowadzone przez gminę, jako zadanie zlecone, rejestry wyborców (art. 18 § 11 k.w.). Regulacje dotyczące prowadzenia rejestru wyborców zawiera art. 18 k.w. Z § 1 tego przepisu wynika, że stały rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania, przy czym - stosownie do § 8, wyborcy będący obywatelami polskimi, zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do rejestru wyborców z urzędu. Osoby, które stale zamieszkują na terenie gminy, ale nie są zameldowane na pobyt stały, mogą zostać wpisane do rejestru wyborców, w trybie przewidzianym w art. 19 § 1 k.w., jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy pisemny wniosek. Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia oraz numer ewidencyjny PESEL wnioskodawcy.

Do wniosku dołącza się:

- 1) kserokopię ważnego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy;
- 2) pisemną deklarację, w której wnioskodawca podaje swoje obywatelstwo i adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Decyzję o wpisaniu lub o odmowie wpisania do rejestru wyborców osoby, o której mowa w art. 19, stosownie do art. 20 § 1 k.w., wydaje wójt, w terminie 5 dni od dnia wniesienia wniosku. Decyzję o odmowie wpisania do rejestru wyborców, wraz z uzasadnieniem, niezwłocznie doręcza się wnioskodawcy. **Wójt przed wydaniem decyzji, o której mowa w § 1, jest obowiązany sprawdzić, czy osoba wnosząca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy (art. 20 § 2 k.w.).** Zgodnie z art. 18 § 3 k.w. można być ujętym tylko w jednym rejestrze wyborców. W sprawie objętej uchwałą Pan Wacław Rodek na swój wniosek został wpisany do rejestrów wyborców prowadzonego przez Urząd Gminy w Tarłowie na mocy decyzji Nr SO-0040/1a/2002 z dnia 27 września 2002 r. i od tego czasu aż do dnia 30 kwietnia 2021 r. widniał w spisie wyborców na swój wniosek, a od 30 kwietnia 2021 r. w związku z zameldowaniem na pobyt stały i widnieje w spisie wyborców z urzędu.

Wyjaśnić również należy, że instytucja wygaśnięcia mandatu radnego ma doniosłe znaczenie prawne, stanowi bowiem poważną ingerencję w wynik demokratycznych wyborów i to zarówno z punktu widzenia samego radnego, jak i wyborców, którzy na tego radnego oddali swój głos. Z tego względu wygaszenie mandatu radnego powinno być stosowane z wyjątkową rozważą, przy jednoczesnej dogłębnej i wnikliwej analizie przesłanek warunkujących podjęcie uchwały. Temu służyć ma również przewidziane w art. 383 § 3 k.w. umożliwienie radnemu złożenia wyjaśnień przed podjęciem uchwały.

Jak wskazuje się w orzecznictwie organ poczynając ustalenia w sprawie winien ustalić, czy radny mieszka pod wskazanym przez niego adresem jako adres stałego zamieszkania oraz zbadać, czy pod tym adresem radny stale przebywa, czy koncentrują się tu jego interesy życiowe (posiada tam rzeczy osobiste), czy jest w miejscu tym widywany przez sąsiadów. Niewątpliwie przeprowadzenie tego rodzaju badania mieści się w kompetencjach rady, a jawi się ono jako niezbędne, gdy chodzi o ustalenie, czy radny posiadał prawo wybieralności w dacie wyborów samorządowych, bądź czy w późniejszym okresie go nie utracił (por. Wyrok WSA w Szczecinie z 14.05.2020 r., II SA/Sz 123/20, LEX nr 3021678).

Zdaniem Rady Powiatu w Opatowie w świetle zgromadzonych dowodów nie ma podstaw do stwierdzenia, iż radny nie zamieszkuje na terenie gminy Tarłów w okresie od października 2018 r. do chwili obecnej. Nie przesądza o tym fakt posiadania domu w innej miejscowości. W obecnych czasach nie jest niczym nadzwyczajnym posiadanie jednego lub kilku mieszkań, co samo w sobie nie przesądza o zamieszkanu pod określonym adresem. Przeprowadzone oględziny potwierdzają, że w miejscu, gdzie radny deklaruje znajduje się część mieszkalna, w której są zgromadzone rzeczy osobiste radnego. Z relacji bezpośredniego sąsiada wynika, że stale zamieszkuje pod wskazanym adresem i widuje go w tym mieszkaniu zarówno dzień jak i w nocy. Fakt zamieszkiwania potwierdzają również zeznania Wójta Gminy Tarłów i sołtysa sołectwa Tarłów. Zeznania te organ uznał za wiarygodne bowiem korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w badanej sprawie w postaci rachunków za energię elektryczną, wodę oraz opłat za odpady komunalne. Ponadto dany adres występuje w badanym okresie w zeznaniach podatkowych oraz pojazdy osobowe posiadane przez niego również są rejestrowane na terenie powiatu opatowskiego, a nie ostrowieckiego.

Wszystkie powyższe okoliczności przesądzają zdaniem tutejszego organu o posiadaniu przez Radnego Wacława Rodka biernego prawa wyborczego do Rady Powiatu w Opatowie oraz braku jego utracenia do chwili obecnej.

Mając powyższe na uwadze należało podjąć niniejszą uchwałę.

Opracował:

Komisja Rewizyjna (epk)